ФП 2011-1
ISSN 1995-6134

УДК 343.2.01

Н.А. ОРЛОВСЬКА, канд. юрид. наук, доц., Національний університет «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ САНКЦІЇ В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСІВ АКУЛЬТУРАЦІЇ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ

Ключові слова: *кримінально-правова санкція, вплив міжнародного права, процеси акультурації*

Пізнання кримінально-правових санкцій на сучасному етапі з необхідністю передбачає звернення до міжнародно-правового контексту. Дійсно, глобалізаційні процеси не залишають осторонь жодної з держав. Будь-яка країна світу стикається не лише з позитивною (що передбачає, у першу чергу, вільний обмін ресурсами в широкому розумінні цього слова), але й з негативною, переважно, кримінально-деструктивною, стороною цих процесів. Внаслідок цього держави прагнуть до певних узгоджених дій задля мінімізації руйнівного впливу кримінальної глобалізації як на світовий простір, так і на власні, національні (економічну, політичну, правову тощо) системи.

В процесі такого узгодження виробляються певні узагальнені механізми та засоби протидії найбільш небезпечним видам та формам кримінальної активності. Ці механізми та засоби знайшли (та ще будуть знаходити, адже цей процес лише набирає обертів) своє відображення у багатьох міжнародно-правових документах, які утворюють правову основу протидії злочинності в аспекті стандартів як криміналізації, так і пеналізації. Відповідно до цього держави, беручи участь у різноманітних наднаціональних структурах, приєднуючись до міжнародно-правових документів у сфері протидії злочинності та поводження із правопорушниками, постають перед питанням уніфікації реакції на види та форми кримінальної активності, яка має знаходити своє відбиття й у санкціях кримінально-правових норм.

Окрім того, вельми значущим для пізнання сучасних процесів у сфері права є проблематика акультурації. Після набуття незалежності державами на теренах колишнього СРСР перед ними постало вкрай важливе завдання модернізації власної правової системи не лише щодо можливостей її адаптації до певних правових систем (найчастіше в цьому сенсі говорять про розвинені держави Заходу), але й щодо вироблення власних «відповідей» на виклики сучасного світу. Дійсно, знаходження у складі СРСР значною мірою нівелювало руйнівний вплив зовнішнього середовища на власне національні утворення (республіки). Однак після набуття незалежності перед кожною державою постали численні проблеми організації суспільного буття в нових умовах. Одним з таких проблемних блоків є правовий, який включає, серед іншого, визначення акцентів щодо принципових напрямів розвитку вітчизняної системи права.

Іншими словами, кожна з нових держав стикнулася з необхідністю відповісти на принципові питання у правовій сфері, пов'язані з вибором: правові запозичення (якщо так, то які, у якій сфері, наскільки системні тощо), автономний правовий розвиток (тобто «закритість» правової системи від зовнішнього впливу), певне їх поєднання тощо.

У кримінально-правовому контексті це безпосередньо пов'язане із проблематикою санкцій, адже саме санкції є інструментом впливу на злочинність та виконання функціонального призначення кримінального права.

Таким чином, йдеться про певний формат юридичної акультурації в сфері кримінального права.

Як відомо, поняття юридичної акультурації увів у науковий обіг у 1880 р. американський етнолог Пауел, а найбільш повно проблеми юридичної акультурації висвітлені у роботі Ж. Карбоньє «Юридична соціологія», який писав: «Оскільки право входить в культуру, то легко виникає ідея юридичної акуль-

ISSN 1995-6134

турації. Вона полягає в тому, що одна правова система може бути як би прищеплена до іншої». В цілому ж юридичну акультуацію можна визначити як процес впливу правових систем одна на одну, а також результат цього впливу, який полягає у сприйнятті однією з них елементів іншої правової системи. Поряд із власне акультурацією існує рецепція як один з варіантів акультурації, але варіант, що здобув певну самостійність [1, с.198–200]. Правову рецепцію потрібно розуміти як:

– складний процес, який не зводиться до механічного перенесення певних нормативних положень, а включає й подальше засвоєння і використання ідей, принципів, інститутів тощо правової системи інших часів та інших народів;

– добровільне, а не примусове запозичення;

– свідоме запозичення;

– однобічне запозичення;

– запозичення, що відбувається за ініціативи суб'єкта-рецепієнта;

– запозичення, що є можливим в рамках взаємодії більш-менш однорідних правових систем [2, с.10].

В цьому контексті щодо України, вочевидь, в цілому можна говорити про правову акультурацію у кримінально-правовій сфері, але не про рецепцію.

Ці два аспекти зовнішнього впливу на національне кримінально-правове поле (і вплив міжнародного права, і вплив зарубіжних правових систем в контексті акультурації) на сьогодні виступають суттєвими умовами розвитку кримінального права, а межі цього впливу потребують свого осмислення.

Виходячи з цього, може бути сформульована одна з актуальних проблем у галузі кримінального права: яким чином на пізнання санкцій як кримінально-правового феномену впливає міжнародне право та правові системи інших держав. Ця проблема має не лише теоретичне, але й практичне значення, адже з її вирішенням пов'язана як правотворча, так і правозастосовча діяльність.

Слід зазначити, що як самостійне питання зазначена складова аналізу кримінально-правових санкцій не розглядалася. Деяким чином її торкалися ряд фахівців, зокрема, Т.О. Леснієвскі-Костарьова, Г.О. Петрова, В.О. Туляков при висвітленні інших проблем у кримінально-правовій сфері.

Відповідно до цього, метою даної статті виступає розгляд актуальних питань пізнання кримінально-правових санкцій в умовах впливу міжнародного права та процесів акультурації на українське кримінальне право. Її новизна полягає у введенні цього аспекту та отриманих результатів у контекст побудови концептуального підходу до вивчення санкцій та їх обумовленості на сучасному етапі розвитку кримінального права.

Необхідно враховувати, що на сучасному етапі існує два види відносно самостійних кримінально-правових систем: міжнародно-правова та національна [3, с.485]. Загальними рисами для цих систем, серед іншого, можна вважати регулятивний характер норм, що вони містять, принципову єдність понятійного апарату, але у будь-якому разі це не тягне за собою нівелювання їх відмінностей [4, с.21–22].

У цілому, як відомо, міжнародне право проявляє себе шляхом:

– вираження загальновизнаних міжнародно-правових принципів;

– рішень міжнародних і наддержавних організацій, що орієнтують окремі держави у загальному контексті або у певних сферах;

– модельних законодавчих актів [5, с.13].

При цьому інституціональний вплив міжнародно-правових актів має на увазі доктринальний (такий, що задає рамки розуміння конкретного соціального феномена, його впливу на суспільство, що припускає можливості уніфікації підходів до такого розуміння в контексті розмаїття культур і історії держав), концептуально-правовий (спрямований на уніфікацію політики за допомогою декларування цілей і завдань цих актів, вироблення єдиного термінологічного апарату), нормативно-правовий (безпосередньо впливає на формування національного нормативного поля) рівні.

У кримінально-правовій сфері, безсумнів-

ISSN 1995-6134

но, варто повністю визнати вплив міжнародно-правових норм як на формування державної ідеології в області протидії злочинності та поводження із правопорушниками, так і на формування національного нормативного поля в плані уніфікації кримінально-правового протистояння злочинній активності, що виходить за межі однієї держави та зачіпає інтереси більш ніж однієї держави. При цьому вплив на кримінальне законодавство проявляється, принаймні, у двох аспектах.

По-перше, кримінальний закон традиційно містить у собі конвенційні кримінально-правові норми, тобто норми, включені в кримінальне законодавство на підставі міжнародно-правових конвенцій, учасником яких є держава (в цьому сенсі питання щодо санкцій, які встановлюються у міжнародно-правових документах, являє собою самостійну проблему), тобто як прямо випливає з ч.5 ст.3 КК України, це ті чинні міжнародні договори, згоду на обов`язковість яких надано Верховною Радою України.

По-друге, визнання пріоритету норм міжнародного права щодо внутрішньодержавних вимагає при конструюванні кримінально-правових норм (а, відповідно, й санкцій) виходити із загальновизнаних міжнародно-правових стандартів в області прав людини. Але при цьому слід зазначити, що актуальним на сьогодні є перехід до нового етапу – розробки та прийняття світових стандартів статусу людини, який містить не лише права та свободи поряд із принципами формування цього статусу або гарантії прав та свобод, але й обов`язки людини та громадянина [4, с.38].

При цьому важливо зазначити, що доцільно вести розмову не лише про глобальні міжнародно-правові акти, адже неможна нівелювати й значення тенденції уніфікації підстав та меж кримінальної відповідальності на регіональному рівні. Ця тенденція знаходить свій прояв як у загальних (не пов’язаних з видами кримінальної активності або окремими складами) рекомендаціях щодо змістовних характеристик кримінально-правових санкцій, так і в більш конкретизованих позиціях.

Зокрема, на основі актів Ради Європи та актів Європейського Союзу фактично створене загальноєвропейське кримінальне законодавство, яке має характер наднаціонального, але поки обмежується окремими кримінально-правовими інститутами (принципів кримінального права, дії кримінального закону, кримінальної відповідальності юридичних осіб, відповідальності за деякі транскордонні злочини) [6, с.10]. В цьому сенсі щодо побудови кримінально-правових санкцій слід визнати стратегічне значення міжнародно-правових документів, до яких Україна не приєдналася.

Таким чином, виникає принципове питання: чи має аналіз кримінально-правової санкції як феномену бути обмежений національним нормативним текстом (в Україні саме Кримінальний кодекс є джерелом кримінального права) або такий аналіз повинен включати й «наднаціональний» (міжнародно-правовий) сегмент пізнання?

Відповідь на це питання почнемо із загального міркування про дію норми. Так, не заперечуючи значення міжнародно-правових документів для уніфікації протидії найнебезпечнішим видам злочинів, не видається можливим повністю погодитися з думкою про те, що міжнародно-правова норма повинна мати пряму дію у внутрішньому законодавстві держав, які її прийняли, заснованому на тому, що зволікання може як послабити боротьбу зі злочинністю, так і «карати» всупереч волі, вираженої в міжнародно-правовій нормі [7].

Крім того, аналіз кримінально-правової санкції може бути здійснений у двох контекстах. Перший контекст пов’язаний з рівнем міжнародно-правового співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю та поводженню з правопорушниками. Тут можливо говорити про глобальний, регіональний та двосторонній рівні. В свою чергу, другий контекст пов’язаний із характеристиками видів та форм кримінальної активності, які зазначені у відповідних міжнародно-правових актах. Зокрема, це можуть бути міжнародно-правові

ISSN 1995-6134

злочини, а можуть бути злочини транснаціональні. При цьому, як правило, міжнародно-правові злочини криміналізуються на глобальному рівні, у той час як питання про транснаціональні злочини ставиться на глобальному та регіональному рівнях (адже останнє жодним чином не суперечить положенням ст.3 Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності) [8].

Якщо йдеться про суто міжнародно-правові злочини, то слід зауважити, що кримінально-правова санкція як феномен може існувати у двох площинах. По-перше, вона є частиною норми кримінального права, яка опосередковується у нормах кримінального закону конкретної держави відповідно до міжнародних зобов`язань держави (зокрема в КК України передбачений розділ XX «Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку»). По-друге, вона є частиною норми міжнародного кримінального права, яка опосередковується у відповідних положеннях конкретних міжнародно-правових актів.

У другому випадку (коли санкція є частиною норми міжнародного кримінального права) йдеться про те, що санкція забезпечує ті положення, які закріплюють міжнародно-правові злочини, тобто діяння, криміналізовані безпосереднє міжнародним правом. Як відзначає, зокрема, Н.А. Зелінська, протиправність цієї категорії злочинів носить міжнародно-правовий характер, що дає можливість притягти винну особу до кримінальної відповідальності незалежно від наявності національної кримінально-правової заборони [3, с.47]. Іншими словами, норми міжнародно-правових актів, що передбачають відповідальність за міжнародно-правові злочини, містять власні санкції, які, в принципі не потребують обов'язкового додаткового підкріплення у вигляді санкцій норм національного кримінального закону.

Що ж стосується транснаціональних діянь, то слід зазначити, що самі по собі санкції за вчинення певних злочинів, які пропонуються до встановлення в цих актах, виступають як би у двох іпостасях: вони є стандартами пеналізації для країн, що приєдналися до конкретних документів, а також опосередковують глобалізаційні процеси, тому що уніфікація правової регламентації певних елементів соціального буття є невід'ємною складовою глобалізації як такої. Однак якими би не були стратегічні або тактичні пріоритети України в кожному конкретному випадку міжнародного співробітництва, положення відповідних міжнародно-правових документів, за загальним правилом, вимагають імплементації в національне законодавство, після чого санкції, «запропоновані» міжнародно-правовими актами, «перетворюються» у санкції норм національного кримінального закону. В іншому випадку вони не можуть бути не тільки застосовані, але й навіть співвіднесені з конкретним діянням, тому що згідно ч.3 ст.3 КК України злочинність діяння, а також його караність і інші кримінально-правові наслідки визначаються виняткова Кримінальним кодексом України. В цьому сенсі можна вважати, що положення міжнародно-правових актів щодо транснаціональних злочинів є «пропозицією» для формулювання національної кримінально-правової заборони із відповідною санкцією. Таким чином, у результаті приєднання держави до подібних документів у правозастосовчій діяльності не виникає потреби звертатися до положень певних міжнародно-правових актів.

Відповідно до цього вивчення санкцій кримінально-правових норм не потребує їх розгляду у міжнародно-правовому контексті.

В цілому варто погодитися з тим, що створення єдиної системи санкцій не має свого сенсу, оскільки застосування покарань залежить від правової культури та характеристики законодавства, стану та традиції суспільного розвитку регіонів [9, с.136]. Однак, як вже зазначалося, вплив міжнародного права здійснюється на декількох рівнях, серед яких може бути виділений концептуально-правовий, що припускає можливість уніфікації політики різних держав за допомогою декларування цілей і завдань актів, учасниками яких є дер-

ISSN 1995-6134

жави, у тому числі термінологічного апарату. На концептуальному рівні аналізу кримінально-правових санкцій саме цей рівень впливу міжнародного права утворює досить вагомі умови для конструювання санкцій в національному нормативному тексті, тому що має на увазі дотримання міжнародних зобов'язань в області боротьби зі злочинністю кримінально-правовими засобами.

Щодо конструювання кримінально-правових санкцій як такого можна виокремлювати декілька напрямів безпосереднього впливу міжнародно-правових актів. Так, доцільно вести мову про:

– стандарти пеналізації злочинів залежно від ступеня тяжкості. Так, як приклад загальної рекомендації можна навести Пояснювальний меморандум до Рекомендацій Ради Європи № R/96/8 щодо політики боротьби зі злочинністю у Європі, яка змінюється. В цьому документі мова йде про те, що країни-учасниці розглядають можливість впровадження видів покарання, не пов'язаних з позбавленням волі. У певних випадках, однак, залежно від виду злочину перевага буде віддаватися тюремному ув'язненню, особливо стосовно осіб, які були визнані винними у вчиненні особливо тяжких злочинів [10, с.89]. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності визначає поняття «серйозний злочин», у тому числі, й через санкцію (п.«b» ст.2) [8]. Слід зазначити, що в даному аспекті примусові санкції норм Особливої частини КК України в цілому відповідають вимогам міжнародно-правових актів. У то й же час необхідно звернути увагу на те, що наявність в санкціях злочинів невеликої тяжкості позбавлення волі на певний строк (при цьому злочинів різних за характером, формою вини, наприклад ст.123, ч.1 ст.133, ч.1 ст.135, ч.1 ст.269, ч.2 ст.323, ч.2 ст.338, ч.2 ст.342, ч.1 ст.344, ч.1 ст.350, ч.1 ст.361-1 КК України) деякою мірою вступає у протиріччя із стандартами пеналізації діянь залежно від ступеня тяжкості;

– стандарти пеналізації конкретних видів злочинної активності. Зокрема, у контексті боротьби зі злочинами в сфері інтелектуальної власності в ЄС в 2007 р. була прийнята директива «Про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності № 2», яка передбачає кримінальні санкції за порушення прав інтелектуальної власності. Відповідно до неї у випадках серйозних злочинів, вчинених організованими злочинними структурами, максимальне покарання може становити штраф від 300 тис. євро або позбавлення волі на рядків до 4 років. Такі ж покарання будуть призначатися у випадках, коли правопорушення завдало шкоди здоров'ю або безпеці людини. Для менш серйозних правопорушень максимальний розмір штрафу складає 100 тис. євро. Крім того, можливе застосувати конфіскацію та знищення контрафактної продукції [11, с.41]. В цьому сенсі звернемо увагу на положення ст.ст.176, 177 КК України, які містять норми про кримінальну відповідальність за порушення авторського права та суміжних прав, а також за порушення прав на об`єкти промислової власності. Санкції частин даних статей містять і штраф як основне покарання (при цьому суми штрафів вельми значні), і спеціальну конфіскацію, що поєднана зі знищенням вказаних у цих нормах предметів;

– стандарти поводження з певними категоріями осіб, які вступили у конфлікт із кримінальним законом. Наприклад, Мінімальні стандартні правила ООН щодо відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх (Пекінські правила) [12] рекомендують застосовувати до неповнолітніх широкий діапазон заходів та відносять до них: постанову про опіку, керівництво та нагляд; пробацію, постанову про роботу на користь громади; фінансові заходи, компенсацію та реституцію; постанову про участь у груповій психотерапії та інших подібних заходах; постанови щодо передачі на виховання тощо. Перелік примусових заходів виховного характеру (ч.2 ст.105 КК України) суттєво вужчий, аніж той, що запропонований Пекінськими правилами. Зокрема, це призводить до того, що фактично превалює такий захід як передача неповнолітнього під

ISSN 1995-6134

нагляд батьків чи осіб, які що їх заміняють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання (п.3 ч.2 ст.105 КК України). І це на тлі того, що такі неповнолітні, як правило, не працюють, педагогічні колективи на них впливу не мають, а системне сімейне неблагополуччя є одним з факторів злочинності неповнолітніх.

В свою чергу, в контексті акультурації слід зазначити, що її об'єктом може бути будь-який компонент правової системи. Елемент, що імплантується, викликає певну мутацію в правовій системі, впливає на економічні, політичні й інші соціальні процеси, на індивідуальну та суспільну психологію в країні. Причини та умови акультурації можуть полягати в пробільності та суперечливості законодавства країни-реципієнта, у слабкій розвиненості правової системи в цілому, у прагненні більш швидкими темпами наздогнати в правовому розвитку інші країни [5, с.17]. Однак не можна виключати й суто пропагандистський контекст, який полягає в тому, що власна правова система презентується у вигляді ідеального утворення, тому необхідно в благодійних цілях негайно повідомити (а нерідко – і нав'язати) про це іншим народам [1, с .197].

Як би те не було, але проблематика правової (юридичної) акультурації актуалізується тим фактом, що, за словами Ю.М. Оборотова, сучасний правовий розвиток України слабко орієнтований на використання своєї правової спадщини [13, с.71]. Іншими словами, у період кардинальних змін вітчизняна система правового регулювання суспільних процесів випробовує на собі істотний вплив західного досвіду, у результаті чого виникають певні гібридні утворення, що презентують запозичені інститути та механізми у вітчизняному «обличчі». Цей процес можна вважати цілком закономірним, тому що запозичень у чистому виді не буває, кожний народ змінює, вносить у правовий інститут щось нове [14, с.140]. Ця закономірність відображається і тоді, коли йдеться про так звані «позитивні» галузі права, і у формуванні норм кримінального закону. Тут можна згадати, наприклад, вітчизняну «специфіку» норм про кримінальну відповідальність за відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, за так звані «корупційні» злочини, ін. В цьому ж сенсі можна обговорювати й різноманітні аспекти наукової дискусії щодо можливості введення у вітчизняну систему покарань тих їх видів, які застосовуються у зарубіжних державах (домашній арешт, електронне спостереження тощо), щодо кримінально-правового впливу на юридичних осіб та ін.

Якщо ж результатами такого запозичення стають не адаптовані до вітчизняної правової системи нормативні конструкції, то вони деякою мірою деформують національне правове поле. Однак такі деформації не можуть бути фатальними, тому що такі конструкції або елімінуються, або утворять «мертвий вантаж» нормативного тексту, не реалізуючись у правових практиках.

Стосовно кримінально-правових санкцій зазначений контекст може бути інтерпретований з орієнтацією як на власну правову спадщину, так і на виважений підхід до запозичень. Зрозуміло, що «спадковість» щодо кримінально-правових санкцій полягає, у першу чергу, у різновидах реакції на найбільш традиційні, усталені види кримінальної активності (це так звана загальнокримінальна злочинність). В свою чергу, питання протидії економічній злочинності не можуть бути побудовані виключно на спадковому правовому контексті, адже саме економічна сфера є найбільш динамічним сегментом суспільного буття. Її розвиток в умовах глобалізації саме і визначає той факт, що будь-яка країна не може «закрити» власну правову систему від досвіду інших держав. Відповідно до цього новаційні характеристики санкцій будуть доцільні. Але й в цій сфері не може бути суттєвого протиставлення вітчизняних напрацювань та зарубіжного досвіду, адже суб'єкти економічної діяльності також належать до певного соціокультурного простору, саме тому питання про реакцію на їх девіації має враховувати цей контекст.

ISSN 1995-6134

На підставі викладеного можна сформулювати висновки, які можуть бути використані для проведення подальших досліджень у сфері пізнання кримінально-правових санкцій на сучасному етапі розвитку науки кримінального права. Ці висновки полягають у тому, що вплив міжнародного права та процесів акультурації є суттєвою умовою буття кримінального права будь-якої країни. У той же час ця обставина не дає підстав вважати, що феноменологічний аналіз санкцій норм національного кримінального закону має включати міжнародно-правовий контекст та безпосередній аналіз норм кримінального законодавства зарубіжних країн. У той же час при конструюванні санкцій законодавцеві доцільно звертатися до сучасних напрацювань у галузі кримінального права інших держав, а також він зобов'язаний враховувати у змісті кримінально-правових санкцій відповідні вимоги міжнародно-правових документів, учасником яких є Україна. Також є доцільним враховувати при конструюванні санкцій норм кримінального закону положення тих міжнародно-правових актів, у яких Україна участі не бере, але які презентують позиції європейського співтовариства, з огляду на стратегічні інтереси нашої держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карбонье Ж. Юридическая социология / Карбонье Ж. ; пер. с фр. – М. : Прогресс, 1986. – 352 с.

2. Мельник З. П. Рецепція права як засіб вдосконалення правової системи (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. юрид. наук : 12.00.01 / З. П. Мельник ; Київськ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2009. – 18 с.

3. Зелинская Н. А. Международные преступления и международная преступность : монография / Н. А. Зелинская. – Одеса : Юрид. літ., 2006. – 588 с.

4. Нефедов Б. И. Соотношение международного и внутригосударственного права: проблема формирования межсистемных образований : автореф. дис. на соискание науч. степени докт. юрид. наук : 12.00.10 / Б. И. Нефедов ; Российский ун-т дружбы народов. – М., 2011. – 63 с.

5. Российская правовая система и международное право: современные проблемы взаимодействия : Всерос. научн.-практ. конф. в Нижнем Новгороде // Государство и право. – 1996. – № 2. – С. 3–28.

6. Мельник М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : 12.00.08 / М. І. Мельник ; Київськ. нац. ун-т внутр. справ. – К., 2007. – 36 с.

7. Петрова Г. О. Уголовно-правовое регулирование и его средства: норма и правоотношение : автореф. дис. на соискание науч. степени докт. юрид. наук : 12.00.08 / Г. О. Петрова ; Нижегор. акад. МВД России. – Нижний Новгород, 2003. – 48 с.

8. Конвенция Организации Объединенных Наций против транснациональной организованной преступности // Овчинский В. С. XXI век против мафии. Криминальная глобализация и Конвенция ООН против транснациональной организованной преступности. – М. : ИНФРА-М, 2001.

9. Туляков В. Шляхи гармонізації кримінального законодавства / В. Туляков // Актуальні проблеми європейської інтеграції : зб. статей з питань європейської інтеграції та права / за ред. Д. В. Ягунова. – 2009. – Вип. 5. – С. 135–140.

10. Куршев М. Политика борьбы с преступностью и уголовное право в изменяющейся Европе / Куршев М. // Уголовное право. – 1999. – № 4. – С. 86–94.

11. Бочарова Н. Проблема кримінально-правової охорони інтелектуальної власності в Європейському Союзі на сучасному етапі / Н. Бочарова // Сучасний вимір держави та права : збірник наук. праць / за ред. В. І. Терентьєва, О. В. Козаченка. – Миколаїв : Вид-во «Іліон», 2008. – С. 39–41.

12. Минимальные стандартные правила

ISSN 1995-6134

ООН, касающиеся отправления правосудия в отношении несовершеннолетних [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.

13. Оборотов Ю. Н. Традиции и новации в правом развитии : монография / Ю. Н. Оборотов. – Одесса : Юрид. літ-ра, 2001. – 160 с.

14. Бойцова В. В. Исторические традиции российской школы сравнительного права / Бойцова В. В., Бойцова В. А. // Журнал российского права. – 2003. – № 7. – С. 131–141.

Орловська Н. А. Кримінально-правові санкції в контексті впливу міжнародного права та процесів акультурації: актуальні питання вивчення / Н. А. Орловська // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 748–755 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11onaapv.pdf

Щодо питань вивчення кримінально-правової санкції як феномену в умовах впливу міжнародного права та процесів акультурації аргументується авторське бачення концептуальних аспектів аналізу санкцій у заявленому контексті.

***

Орловская Н.А. Уголовно-правовые санкции в контексте влияния международного права и процессов аккультурации: актуальные вопросы изучения

В отношении вопросов изучения уголовно-правовой санкции как феномена в условиях влияния международного права и процессов аккультурации аргументируется авторское видение концептуальных аспектов анализа санкций в заявленном контексте.

***

Orlovska N.A. Criminal Sanctions in the Context of International Law and Acculturation Processes Influence: Actual Questions of Studying

To the questions of the phenomenological studying of criminal sanctions under international law and acculturation processes influence the author's thought about conceptual positions of criminal sanctions analysis is being proved within declared context.

Форум права ФП